

Teismo praktikos rinkinys

Sujungtos bylos C-29/13 ir C-30/13

**Global Trans Lodzhistik OOD
prieš
Nachalnik na Mitnitsa Stolichna**

(Administrativen sad Sofia-grad prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendrijos muitinės kodeksas — 243 ir 245 straipsniai — Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93–181a straipsnis — Sprendimas, kurį galima apskųsti — Teismui teikiamo skundo priimtinumai nepateikus išankstinio administracinio skundo — Teisės į gynybą užtikrinimo principas“

Santrauka – 2014 m. kovo 13 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

1. *Muitų sąjunga — Muitų teisės aktų taikymas — Teisė apskųsti — Muitinės įstaigų sprendimų apskundimo procedūra — Aktas, kurį galima ginčyti — Sprendimas, kuriuo pakeista prekių muitinė vertė ir todėl deklaruojančiam subjektui pranešta, kad bus perskaičiuotas pridėtinės vertės mokestis — Įtraukimas — Nacionalinės teisės aktas, kuriame numatyti du skirtingi apskundimo būdai siekiant apskųsti muitinės įstaigų sprendimus — Priimtinumai — Sąlyga — Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų paisymas*

(Tarybos reglamento Nr. 2913/92 30 straipsnio 2 dalies b punktas, 243 ir 245 straipsnis)

2. *Muitų sąjunga — Muitų teisės aktų taikymas — Teisė apskųsti — Muitinės įstaigų sprendimų apskundimo procedūra — Teismui teikiamas skundas, kuriam taikoma arba netaikoma išankstinio skundo pateikimo muitinės įstaigoms sąlyga — Nacionalinės teisės taikymas*

(Tarybos reglamento Nr. 2913 243 straipsnis; Komisijos reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalis)

3. *Muitų sąjunga — Muitų teisės aktų taikymas — Teisė apskųsti — Muitinės įstaigų sprendimų apskundimo procedūra — Sprendimas, priimtas pagal Reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalį — Sprendimas, kurį reikia laikyti galutiniu*

(Komisijos reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalis)

4. *Muitų sąjunga — Muitų teisės aktų taikymas — Teisė apskųsti — Muitinės įstaigų sprendimų apskundimo procedūra — Sprendimas, priimtas pažeidžiant teisės į gynybą užtikrinimo principą — Nacionalinio teismo kompetencija nuspręsti dėl sprendimo arba perduoti bylą nagrinėti kompetentingam administraciniam teismui*

(Tarybos reglamento Nr. 2913 245 straipsnis; Komisijos reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalis)

1. Pirma, sprendimas, kuriuo, remiantis Reglamento Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 82/97, 30 straipsnio 2 dalies b punktu, pakeista prekių muitinė vertė, todėl deklaruojančiam subjektui pranešta, kad bus perskaičiuotas pridėtinės vertės mokestis, yra Muitinės kodekso 243 straipsnyje nurodyta tvarka skūsti galimas aktas. Antra, atsižvelgiant į bendruosius teisės į gynybą užtikrinimo ir *res judicata* principus, Muitinės kodekso 245 straipsniu nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriose numatyti du skirtingi muitinės įstaigų sprendimų apskundimo būdai, nes šios nuostatos nepažeidžia lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų.

Dėl klausimo, ar sprendimas yra skūsti galimas aktas, iš kartu aiškinamų šio kodekso 243 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio 5 punkto matyti, kad bet kuris asmuo turi teisę apskūsti muitinės sprendimus dėl muitų teisės aktų taikymo, kurie su juo susiję tiesiogiai ir individualiai. Be to, iš Muitinės kodekso 6 straipsnio 3 dalies matyti, kad sprendimuose, kurie susiję su muitų teisės aktų taikymu ir sukelia nepalankių pasekmių asmenims, kuriems jie priimti, turi būti nurodyta apskundimo teisė, numatyta šio kodekso 243 straipsnyje.

Dėl nacionalinės teisės akto, kuriame numatyti du skirtingi apskundimo būdai siekiant apskūsti muitinės įstaigų sprendimus, reikia priminti, kad pagal Muitinės kodekso 245 straipsnį apskundimo procedūros taikymo tvarką nustato valstybių narių nuostatos.

Be to, nesant Sąjungos teisės aktų atitinkamoje srityje, kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistema turi nustatyti kompetentingą teismą ir procesines apskundimo teisme taisykles, užtikrinančias teisės subjektams Sąjungos teisės suteikiamų teisių apsaugą, tačiau su sąlyga, kad, pirma, jos nėra mažiau palankios nei tos, kurios taikomos panašioms vidaus teisės situacijoms (lygiavertiškumo principas), ir, antra, dėl jų Sąjungos teisinės sistemos suteiktų teisių įgyvendinimas netaptų praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas).

(žr. 27, 30, 32, 33, 40 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Reglamento Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 82/97, 243 straipsnio 2 dalyje nenustatyta teismui teikiamo skundo dėl pagal Reglamento Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 3254/94, 181a straipsnio 2 dalį priimtų sprendimų priimtumo sąlyga prieš tai išnaudoti šiems sprendimams nustatytus administracinio apskundimo būdus.

Pagal Muitinės kodekso 243 straipsnio 2 dalį teise pateikti skundą galima pasinaudoti iš pradžių pateikiant skundą muitinės įstaigai, paskui – nepriklausomai institucijai, kuri gali būti teismas. Iš šios nuostatos teksto nematyti, jog skundas muitinės įstaigai yra privalomas etapas iki pateikiant skundą nepriklausomai institucijai. Šio kodekso 243 straipsnį reikia aiškinti taip, kad nacionalinėje teisėje turi būti nustatyta, ar subjektai pirmiausia turi pateikti skundą muitinės įstaigai, ar jie gali tiesiogiai kreiptis į teismą.

(žr. 42–45 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)

3. Reglamento Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 3254/94, 181a straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal šį straipsnį priimtas sprendimas turi būti laikomas galutiniu ir jį galima apskūsti tiesiogiai nepriklausomam teismui, net jeigu jis priimtas pažeidžiant suinteresuotojo asmens teisę būti išklaustam ir pateikti prieštaravimų.

Šiame straipsnyje numatyta, kad jei muitinės įstaigos toliau abejoja dėl nustatytos prekių muitinės vertės, prieš priimdamos galutinį sprendimą jos privalo konkrečiam asmeniui raštu pranešti priežastis, dėl kurių kilo abejonių, ir suteikti jam tinkamą galimybę pateikti atsakymą. Galutinis sprendimas ir jį lėmusios priežastys perduodamos konkrečiam asmeniui raštu. Nors šiame straipsnyje numatyta

muitinės įstaigų pareiga prieš priimant galutinį sprendimą pranešti konkrečiam asmeniui priežastis, dėl kurių kilo abejonių, ir suteikti jam galimybę pateikti paaiškinimą, muitinės įstaigų padarytas šios pareigos pažeidimas vis dėlto neturėtų įtakos sprendimo pripažinimui galutiniu ir priimto akto kvalifikavimui kaip sprendimo, priimto pagal Reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalį.

Šis muitinės įstaigų priimtas aktas bet kuriuo atveju sukelia teisinių pasekmių jo gavėjui, nes juo nustatyta nauja prekių muitinė vertė ir jis yra sprendimas, kaip jis suprantamas pagal Muitinės kodekso 4 straipsnio 5 punktą. Tačiau dėl konkretaus asmens teisės būti išklausytam pažeidimo minėtas sprendimas tampa neteisėtas ir jį galima tiesiogiai apskųsti nepriklausomam teismui.

(žr. 47–50 punktus, rezoliucinės dalies 3 punktą)

4. Pažeidus Reglamento Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 3254/94, 181a straipsnio 2 dalyje numatytą suinteresuotojo asmens teisę būti išklausytam ir pateikti prieštaravimų, nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į ypatingas nagrinėjamos bylos aplinkybes ir į lygiavertiškumo bei veiksmingumo principus, turi nustatyti, ar, prireikus panaikinti pažeidžiant teisės į gynybą užtikrinimo principą priimtą sprendimą, sprendimą dėl skundo, pateikto dėl šio sprendimo, turi priimti jis pats, ar, jei gali, perduoti bylą nagrinėti kompetentingai administracinei institucijai.

Teisės į gynybą užtikrinimo principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurį reikia taikyti, kai administracija ketina priimti aktą asmens nenaudai. Pagal šį principą, aiškiai primintą Reglamento Nr. 2454/93 181a straipsnio 2 dalyje, sprendimų, kuriais labai paveikiami asmenų interesai, adresatams turi būti suteikta galimybė naudingai pateikti savo nuomonę dėl pagrindų, kuriais administracija ketina grįsti savo sprendimą.

(žr. 57, 61 punktus, rezoliucinės dalies 4 punktą)